

Informačný systém životného prostredia SR

© Miroslav Rusko

Zdroj: RUSKO, Miroslav - HALÁSZ, Jozef, 2011: *Environmentálne orientované informačné systémy*. - Žilina: Strix, Edícia EV-64, Prvé vydanie, ISBN 978-80-89281-76-3, 220 s.

Znečisťovanie zložiek životného prostredia zapríčinené rôznymi aktivitami človeka prebieha už veľmi dlho. Stupňovanie týchto procesov v posledných desaťročiach ohrozuje a viditeľne ničí najmä najcitlivejšie - biologické zložky krajiny a negatívne ovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva.

Na riešenie environmentálnych problémov je nevyhnutné získať množstvo rýchlo dostupných, objektívnych a porovnateľných informácií, ktoré prispievajú k efektívnejším rozhodnutiam a opatreniam na zlepšenie životného prostredia a zachovanie trvalo udržateľného rozvoja.

K hlavným cieľom Informačného systému životného prostredia (**ISŽP**) patrí zber, vyhodnocovanie, publikovanie a sprístupňovanie relevantných informácií o životnom prostredí medzi organizáciami štátnej správy, verejnej správy, verejnosťou, vedeckými inštitúciami apod.

ISŽP je prienikom informácií o životnom prostredí uložených v databázach odborných organizácií rezortných i mimorezortných. Kvôli prehľadu a pružnejšiemu prístupu sú tieto informačné databázy rozdelené na:

- vedecko-technické environmentálne informácie – **ISVTEI**,
- informačné databázy odborných činností organizácie – **ISOČ**,
- informačné databázy definované ako vstupy/výstupy z monitorovacích procesov – **ISM**,
- informačné databázy úzko viazané k územiu a spracované v GIS – **ISÚ**,
- informačný systém o stave životného prostredia – **ISS**.

Rezortný informačný systém

Ministerstvo životného prostredia SR v roku 1996 vytvorilo v zmysle nového zákona č. 251/1995 Z. z. o štátnom informačnom systéme (**SIS**) svoju prvú Konceptiu rezortného informačného systému (**KRIS**), ktorá zanalyzovala úlohy rezortu, stanovila

základnú štruktúru informačných systémov a určila zodpovednosť za ich budovanie. Stanovila 3 úrovne:

- úroveň MŽP SR - pre potreby ministerstva ako ústredného orgánu štátnej správy a garanta celého systému,
- inštitucionálnu úroveň - pre zabezpečenie činností každej z jeho inštitúcií a
- úroveň prierezových, medzirezortných informačných subsystémov (IS) - sem patria:
 - Informačný systém životného prostredia (**ISŽP**) a jeho veľké subsystémy, ktoré sú budované distribuovaným systémom zberu a prístupu k údajom prostredníctvom rezortných počítačových sietí.:
 - Informačný systém monitoringu (**ISM**)
 - Informačný systém o území (**ISÚ**)
 - Informačný systém o stave životného prostredia (**ISS**)
 - Informačný systém odborov životného prostredia (**ISOŽP**, dnes **ISÚŽP**)
 - Katalóg dátových zdrojov (**KDZ**) ako metainformačný systém

Koncepcia tiež stanovila princípy: otvorenosti, geografickej priestorovej interpretácie budovaných databáz a distribuovanosti, ako aj služby, ktoré na tú dobu neboli celkom bežné (napojenosť na internet k www ako zdroju informácií, emaily, prenos súborov - FTP a iné). Budovaním a prevádzkovaním jednotlivých subsystémov boli poverené jednotlivé rezortné inštitúcie. Každá inštitúcia budovaním svojho systému pod koordináciou MŽP SR. Slovenská agentúra životného prostredia (**SAŽP**) bola poverená budovaním a prevádzkou aj všetkých medzirezortných IS a komunikačnej zložky rezortu.

Rezortný informačný systém (**RIS**) MŽP ŽP rieši komplexne celý informačný systém (**IS**) v životnom prostredí vrátane problematiky monitoringu. Koncepcia rezortnej ŠIS MŽP SR definuje informačnú štruktúru rezortu, pričom všetky informačné systémy ministerstva sú integrované do jedného systému. Jeho realizácia je v Koncepcii RIS založená 18-timi projektmi:

• RRIS	Riadenie rozvoja RIS-u
• VIS	Vnútorý informačný systém MŽP ŽP
• RISA	Rezortný administratívny IS
• RISHS	Rezortný IS hospodársko-správných činností
• RISOC	Rezortný IS odborných činností
• RISVTEI	Rezortný IS vedecko-technických informácií
• ISŽP	IS o životnom prostredí
• ISÚ	IS o území – medzirezortný IS
• ISM	IS monitoringu – medzirezortný IS
• IS SHMÚ	IS Slovenského hydrometeorologického ústavu
• IS SAŽP	IS Slovenskej agentúry životného prostredia
• IS GS SR	IS Geologickej služby SR
• IS SIŽP	IS Slovenskej inšpekcie životného prostredia
• IS SSJ	IS Správy slovenských jaskýň
• IS SNP	IS Správy národných parkov
• IS ŠFŽP	IS Štátneho fondu životného prostredia
• ISOŽP	IS odborov životného prostredia/medzirezortný IS (dnes ISÚŽP)
• ŽPNET	Komunikačný systém RIS-u

RIS MŽP SR je otvorený systém, kde aj pri dodržaní základnej štruktúry a rozdelenia informačných kompetencií je možné uspokojiť nové informačné požiadavky kombináciou existujúcich modulov, alebo pridaním nových, rešpektujúcu existujúcu štruktúru ¹.

V rámci rezortu MŽP SR sa buduje rezortná počítačová sieť (**ŽPNET**), ktorá zabezpečuje elektronickú komunikáciu a odovzdávanie dátových zdrojov v rezorte, pripojenie na Internet a iné environmentálne siete v Európe a vo svete.

Vnútrotný informačný systém MŽP SR

Vnútrotný informačný systém (**VIS**) MŽP tvorí hierarchicky najnižšiu zložku Štátneho informačného systému SR a zároveň je súčasťou RIS MŽP SR ².

Informačný systém monitoringu životného prostredia

Poskytovanie informácií o stave a vývoji jednotlivých zložiek životného prostredia je cieľom Informačného systému monitoringu (**ISM**) životného prostredia. Informačný systém (**IS**) spolu s monitorovacím systémom životného prostredia je prostriedok, zabezpečujúci informácie o stave a trendoch v životnom prostredí pre viaceré úrovne používateľov. Ich realizáciou sa naplňa právo každého občana na včasné a úplné informácie o stave ŽP a o príčinách a následkoch tohto stavu, zakotveného v Ústave Slovenskej republiky a Zákone o prístupe k informáciám o životnom prostredí.

Uznesením č. 449 z 26. mája 1992 vláda SR schválila Konceptiu monitoringu životného prostredia a Konceptiu integrovaného informačného systému o životnom prostredí územia SR. Všetkým zainteresovaným ministrom uložila realizovať čiastkové monitorovacie systémy (**ČMS**), ako súčasť celoplošného monitorovacieho systému a v nadväznosti na monitorovací systém tiež parciálne informačné systémy jednotlivých ČMS. Od roku 1993 začali fungovať strediská ČMS a budovať svoje parciálne informačné systémy (**PIS**).

Monitoring životného prostredia

Monitoring životného prostredia Slovenskej republiky je systematické, dôsledné v čase a priestore definované pozorovanie presne určených charakteristík jednotlivých zložiek životného prostredia, alebo vplyvov naň pôsobiacich (spravidla v bodoch tvoriacich monitorovaciu sieť), ktoré s určitou mierou výpovednej schopnosti reprezentujú sledovanú oblasť a v súhrne potom väčší územný celok. Zabezpečuje

¹ *Koncepcia dobudovania komplexného monitorovacieho a informačného systému v životnom prostredí*. MŽP SR. Bratislava: 2000. ISSN 1335-1564, s. 15

² VIS. - Dostupné na internete: <<http://www.enviro.gov.sk/minis/>>.

objektívne informácie nevyhnutné pre rozhodovaciú, riadiacu, kontrolnú a vedecko-výskumnú oblasť a verejnosť.

Monitoring životného prostredia má tri základné, navzájom sa dopĺňujúce úrovne.

Úroveň monitoringu životného prostredia:

- celoplošný monitoring životného prostredia - založený na relatívne stabilnom monitorovacom systéme pokrývajúcom územie SR. Je zameraný na zisťovanie globálneho stavu ŽP SR. Je založený na systematickom, stálom a pravidelnom sledovaní rozhodujúcich charakteristík ŽP. Cieľovo je orientovaný na rozhodovaciú úroveň vrcholných riadiacich republikových a regionálnych orgánov, na globálnu informáciu pre verejnosť a pod.
- regionálny monitoring životného prostredia - je trvalý, prípadne len časovo obmedzený, priestorovo ohraničený monitorovací systém zameraný na konkrétny región. Hlbšie sleduje vybrané, pre daný región významné charakteristiky (napr. z dôvodu sledovania ľudských aktivít a ich dopadu na ŽP). Garantom Regionálneho monitoringu môže byť inštitúcia s regionálnou pôsobnosťou.
- účelový (lokálny) monitoring životného prostredia - predstavuje časovo ohraničený monitoring, zameraný na sledovanie významného javu, prvku, alebo dopadov ľudských aktivít na životné prostredie. Realizujú ho odborné a vedecko-výskumné pracoviská, ale tiež výrobné organizácie v rámci svojich povinností, vyplývajúcich im zo zákona.

Predmetom monitoringu ŽP SR sú nasledovné zložky životného prostredia a naň pôsobiace vplyvy:

- ovzdušie
- voda
- pôda
- biota (fauna, flóra)
- lesy
- geologické faktory
- odpady
- cudzorodé látky v potravinách a krmivách
- meteorológia a klimatológia
- radioaktivita v ŽP

Monitoring životného prostredia, spolu s informačným systémom tvoria jeden prostriedok nevyhnutný v procese rozhodovania sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia (obr.E1-1). Cieľom Informačného systému monitoringu je vytvoriť homogénny, previazaný celok informačných zdrojov jednotlivých ČMS, schopný podať čo najobjektívnejšiu výpoveď o stave zložiek životného prostredia a naň pôsobiacich vplyvov. ISM umožňuje prepojenie dátových údajov a geografických digitálnych údajov o ich lokalizácii v prostredí geografického informačného systému - GIS, ako prostriedku pre integráciu informácií potrebných k adresnému riešeniu problémov v území. ISM je budovaný ako geografický informačný systém, integrujúci existujúce parciálne informačné systémy. Rieši prepojenie účastníkov IS a prístup k vzdialeným údajovým základniam prevádzkovateľov ČMS cez navzájom prepojené Web servery.

Obr. 1: Enviroportál ³

Čiastkové monitorovacie systémy

Základnými prvkami celoplošného monitoringu životného prostredia Slovenskej republiky sú čiastkové monitorovacie systémy (**ČMS**), ktoré v plnom rozsahu zabezpečujú určení garanti. Koordináciu v rámci čiastkového monitorovacieho systému zabezpečuje určený garant prostredníctvom odbornej skupiny, zloženej z odborníkov, zastupujúcich rozhodujúce organizácie, podieľajúce sa na monitorovacích aktivitách v predmetnom čiastkovom monitorovacom systéme.

Informácie získané v jednotlivých ČMS sa prostredníctvom parciálnych informačných systémov (**PIS**), tvoriacich informačnú nadstavbu každého ČMS, stávajú súčasťou IS monitoringu (**ISM**).

Odborné skupiny v rámci svojej koordinačnej a metodologickej funkcie majú za úlohu najmä:

- hodnotiť stav monitorovacieho systému v danom tematickom okruhu,
- určovať perspektívne ciele, potreby, technickú, organizačnú a finančnú formu zabezpečenia čiastkového monitorovacieho systému,
- zabezpečovať vzájomné väzby medzi účastníkmi monitoringu v danom čiastkovom monitorovacom systéme a ich koordinovaný postup,
- zabezpečovať reprezentatívnosť, požadovanú formu, spôsob získavania a spracovania dát,
- zjednocovať metodiku a metódy monitorovania,
- zabezpečovať efektívnosť a kvalitu jednotlivých monitorovacích aktivít v rámci čiastkového monitorovacieho systému

³ Enviroportál. - Dostupné na internete: <http://enviroportal.sk/informacny-system-zp>

Celoplošný monitorovací systém tvorí 10 čiastkových monitorovacích systémov :

ČMS	garant	stredisko
Ovzdušie	MŽP SR	Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava http://www.shmu.sk/?page=19
Voda	MŽP SR	Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava http://www.shmu.sk/?page=18
Meteorológia a klimatológia	MŽP SR	Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava http://www.shmu.sk/?page=21
Geologické faktory	MŽP SR	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava http://dionysos.gssr.sk/cmsgf/
Odpady	MŽP SR	Slovenská agentúra životného prostredia Bratislava http://enviroportal.sk/odpad/verejne-informacie.php
Biota	MŽP SR	Štátna ochrana prírody Banská Bystrica http://www.sopsr.sk/index.php?page=infoservis/biota
Pôda	MP SR	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy Bratislava http://enviroportal.sk/ism/cms/poda/cms-poda.php
Lesy	MP SR	Lesnícky výskumný ústav Zvolen http://www.fris.sk/CmsLesy/
Cudzorodé látky v potravinách a krmivách	MP SR	Výskumný ústav potravinársky Bratislava http://enviroportal.sk/ism/cms/cudz/cms-cl.php
Rádioaktivita ŽP	MŽP SR	Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava http://www.shmu.sk/?page=20

Úlohou strediska je:

- Vecne koordinovať monitorovacie aktivity v rámci ČMS podľa schváleného projektu.
- Aktualizovať zámery projektov vo väzbe na nové poznatky vedy a techniky a na disponibilné finančné zdroje.
- Metodicky usmerňovať monitorovacie aktivity v rámci ČMS v celom procese od odberu vzorky, cez spracovanie až po ukladanie údajov.
- Metodicky usmerňovať monitorovacie aktivity v okruhu svojho zamerania smerom na regionálne, účelové, resp. lokálne monitorovacie systémy.
- Zabezpečovať systém kvality dát.
- Spracovať údaje ČMS v parciálnom informačnom systéme, vrátane distribúcie informácií používateľom (v tom najmä plnenie medzinárodných záväzkov, povinnosti vyplývajúce z legislatívnych úprav, spolupráca s inými správcami dát, informácie orgánom štátnej správy, verejnosti..., výmena v rámci ostatných parciálnych informačných systémov).
- Podávať správy o plnení úloh a zabezpečení funkcie strediska ČMS.
- Zabezpečovať kontrolu dosiahnutých výsledkov formou oponentských konaní.

Garantmi jednotlivých ČMS sú, resp. boli rezorty, ktoré majú vo svojej pôsobnosti predmet monitorovania (obr. E1-2.)

Na základe návrhu MZ SR boli Uznesením vlády SR č. 357 zo 6. mája 1999 zrušené úlohy Ministra zdravotníctva SR, týkajúce sa oblastí "Žiarenie a iné fyzikálne polia" a "Záťaž obyvateľstva faktormi prostredia". Zrušenie úloh bolo odôvodnené krízovým

stavom v rezorte zdravotníctva a kritickým obmedzením možností čerpania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu - kapitoly zdravotníctvo, ako aj úspornými opatreniami zo strany štátnych zdravotných ústavov. Ministerstvo zdravotníctva SR už nie je zapojené do monitoringu životného prostredia v rámci systému, koordinovaného MŽP SR. Základné informácie (vybrané údaje o zdravotnom stave obyvateľstva, o sieti a činnosti zdravotníckych zariadení, ...) sú uvedené na web stránke Ústavu zdravotníckych informácií a štatistiky v Bratislave ⁴

Ukazovatele životného prostredia zisťované v rámci monitoringu ŽP SR (do roku 2004):

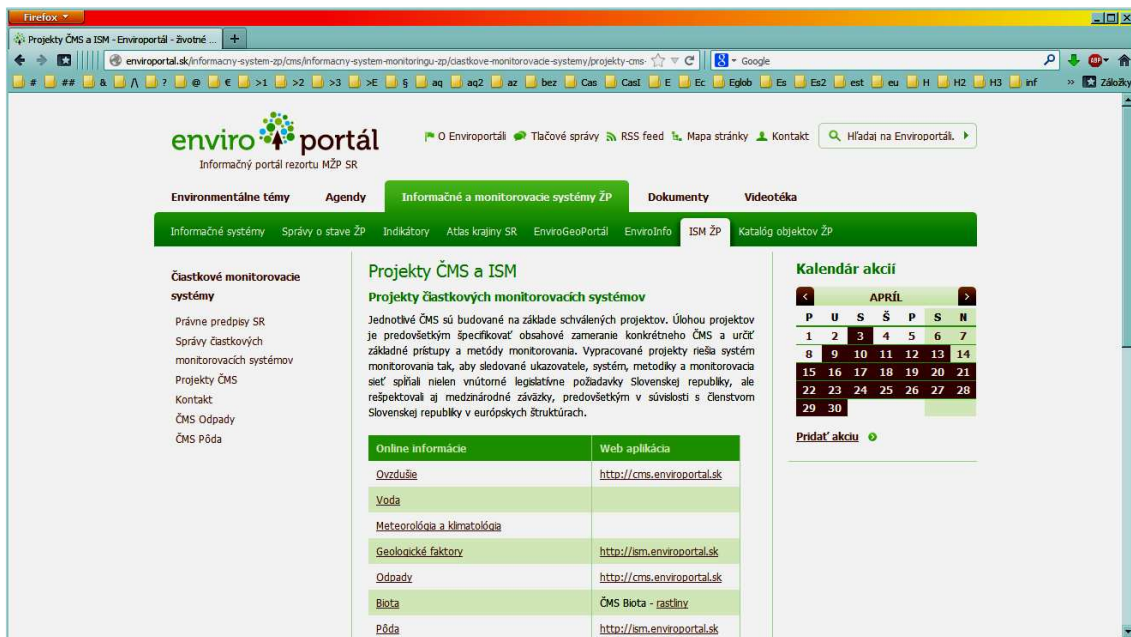
- ovzdušie,
- voda,
- meteorológia a klimatológia,
- geologické faktory,
- odpady,
- biota,
- pôda,
- lesy,
- cudzorodé látka v potravinách a krmivách,
- rádioaktivita životného prostredia.

Obr. 2: Informačné systémy ⁵

⁴ Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky v Bratislave. - Dostupné na internete: <http://www.uzis.sk/>

⁵ Čiastkové monitorovacie systémy. – Dostupné na internete: <http://enviroportal.sk/informacny-system-zp/informacne-systemy-1>

Obr. 3: Čiastkové monitorovacie systémy⁶

Informačný systém o území

Informačný systém o území (**ISÚ**) je dôležitým subsystémom ISŽP, ktorý poskytuje geografické informácie pre lokalizáciu environmentálnych javov a určenie geografického územia so základnými informáciami o rozložení a ohraničení objektov a špecifických charakteristík územia, ako napr. pôda, voda, les, trávnatá plocha, zastavaná plocha, sídelná jednotka a pod. Je to vlastne mapový základ GIS-u pre ISŽP. Tento subsystém, bez ktorého nemôže ISŽP existovať, je medzirezortný IS podľa zákona o ŠIS-e, ktorého prevádzkovateľom ako časti ŠIS-u je MŽP SR a spolupracujúce ústredné orgány štátnej správy. Veľkú aplikáciu čo do rozsahu prác, predstavuje Atlas krajiny SR OnLine. Atlas krajiny SR predstavuje nové kartografické dielo, ktoré podáva komplexný obraz územia Slovenska⁷. Cieľom Atlasu krajiny SR je zdokumentovať doterajší vývoj a stav krajiny, komplexne ju zhodnotiť a stanoviť jej potenciály pre ďalší rozvoj. Enviroportál v súčasnosti ponúka 366 OnLine mapových kompozícií, ktoré využívajú cca 800 GIS vrstiev. Mapové kompozície sú rozdelené do 10 kapitol a subkapitol identických s polygrafickou formou atlasu krajiny a sú obohatené o fotodokumentáciu a textovú časť.

Informačný systém o stave životného prostredia

K hlavným cieľom **ISŽP** patrí zber, vyhodnocovanie, publikovanie a sprístupňovanie relevantných informácií o životnom prostredí medzi organizáciami štátnej správy, verejnej správy, verejnosťou, vedeckými inštitúciami apod. Jedným z

⁶ Čiastkové monitorovacie systémy. – Dostupné na internete: <http://enviroportal.sk/informacny-system-zp/cms/informacny-system-monitoringu-zp/ciastkove-monitorovacie-systemy/projekty-cms-a-ism>

⁷Atlas krajiny SR OnLine . - Dostupné na internete: <http://enviroportal.sk/atlas/atlassr/>

výstupov Informačného systému životného prostredia sa už v roku 1996 stala webová stránka

► <http://www.iszp.sk>

V sekcii informačného portálu Enviroportál.sk o stave životného prostredia užívateľ nájde napríklad rôzne druhy správ o stave životného prostredia na Slovensku

- Správa o stave životného prostredia SR ⁸,
- Správa o stave životného prostredia podľa D-P-S-I-R štruktúry ⁹,
- Regionálne správy o stave životného prostredia ¹⁰,
- Správy o vplyvoch hospodárskych odvetví na životné prostredie SR (Sektorové správy) ¹¹,
- Informačné brožúry o životnom prostredí Slovenskej republiky ¹².

Jednotlivé správy sa líšia svojou formou, obsahom, štruktúrou aj účelom, pre ktorý boli vypracované, pričom niektoré z nich monitorujú stav životného prostredia na Slovensku už od roku 1992.

Obr. 4: Čiastkové monitorovacie systémy ¹³

⁸ Správa o stave životného prostredia SR . -Dostupné na internete <http://enviroportal.sk/spravy-zp/zoznam-sprav.php?typ=1>

⁹ Správa o stave životného prostredia podľa D-P-S-I-R štruktúry. - Dostupné na internete <http://enviroportal.sk/dpsir/>

¹⁰ Regionálne správy o stave životného prostredia . - Dostupné na internete <http://enviroportal.sk/spravy-zp/zoznam-sprav.php?typ=2>

¹¹ Správy o vplyvoch hospodárskych odvetví na životné prostredie SR. - Dostupné na internete <http://enviroportal.sk/sektor/>

¹² Informačné brožúry o životnom prostredí Slovenskej republiky. - Dostupné na internete <http://enviroportal.sk/spravy-zp/zoznam-sprav.php?typ=3>

¹³ Správy o stave životného prostredia. – Dostupné na internete: <http://enviroportal.sk/informacny-system-zp/spravy-o-stave-zp>

Informačný systém úradov životného prostredia, Enviroportál, EnviroInfo

Pôvodný Informačný systém odborov životného prostredia (**ISOŽP**) sa zmenil na Informačný systém úradov životného prostredia (**ISUŽP**).

Enviroportál

Enviroportál je vstupnou bránou pre pracovníkov zodpovedných za prevádzku a aktualizáciu údajov vo viacerých informačných systémoch. Pracovníci z obvodných a krajských úradov životného prostredia, MŽP SR¹⁴, rezortných organizácií majú svoj autorizovaný prístup a sú im pridelené určité práva na prácu s údajmi.

Hlavné ciele Enviroportálu [<http://enviroportal.sk/informacny-system-o-zivotnom-prostredi.php>]:

- poskytovať autorizované a overené informácie o životnom prostredí na Slovensku,
- umožniť OnLine prístup k databázam tvoreným v rezorte životného prostredia,
- informovať o stave životného prostredia na Slovensku,
- zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľstva,
- populárno-náučným prístupom podporovať environmentálnu výchovu.

Cieľovou skupinou užívateľov je odborná ale aj laická verejnosť so záujmom o životné prostredie. Enviroportál je zároveň vstupnou bránou pre pracovníkov zodpovedných za prevádzku a aktualizáciu údajov vo viacerých informačných systémoch. Pracovníci z obvodných a krajských úradov životného prostredia, MŽP SR, rezortných organizácií majú svoj autorizovaný prístup a sú im pridelené určité práva na prácu s údajmi.

Informačná hodnota Enviroportálu je vysoká, pretože na jednom mieste sústreďuje množstvo informácií z rôznych oblastí životného prostredia. Informácie sú podávané prístupnou formou tak, aby sa v nich zorientovali nielen odborníci v danej oblasti. Keďže jedným z cieľov enviroportálu je aj zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva, je dôležité ako sú aj niekedy komplikované informácie podávané.

Príkladom je proces EIA - posudzovanie vplyvov na životné prostredie zakotvený v Zákone č. 391/2000 Z. z. Máloltrý občan vie čo je EIA, pritom sa to dotýka každého z nás. Zaujímať sa o to začne až vtedy, keď mu pred domom začne vyrastať nový supermarket, alebo benzínová pumpa. Kde nájsť informáciu o tom ako navrhovaná stavba ovplyvní jeho životný priestor.

Pred spustením Enviroportálu, pre tieto informácie bolo potrebné osobne navštíviť dokumentačné centrá SAŽP v krajských mestách alebo priamo MŽP SR v Bratislave. Spreádzkovaním informačného systému EIA v rámci enviroportálu sú informácie o posudzovaných aj ukončených EIA akciách k dispozícii pre verejnosť na internete OnLine. Enviroportál je zároveň miestom autorizovaného vstupu pre zodpovedných pracovníkov na aktualizáciu a editáciu EIA procesu.

Dôležitou časťou Enviroportálu je, podobne ako to bolo pri www.iszp.sk, sekcia venovaná výstupom z nosných subsystémov ISŽP:

¹⁴ Enviroportál . - Dostupné na internete <http://www.lifeenv.gov.sk/>

- IS monitoringu (ISM)
- IS o území (ISÚ)
- IS o stave (ISS) - správy o stave životného prostredia
- IS odborov životného prostredia (ISOŽP, dnes ISÚŽP)
- Katalóg dátových zdrojov (KDZ) ako metainformačný systém

V tejto sekcii užívateľ nájde napríklad rôzne druhy správ o stave životného prostredia na Slovensku

- Správa o stave životného prostredia SR
[▶ <http://enviroportal.sk/spravy-zp/zoznam-sprav.php?typ=1>]
- Správa o stave životného prostredia podľa D-P-S-I-R štruktúry
[▶ <http://enviroportal.sk/dpsir/>]
- Regionálne správy o stave životného prostredia
[▶ <http://enviroportal.sk/spravy-zp/zoznam-sprav.php?typ=2>]
- Správy o vplyvoch hospodárskych odvetví na životné prostredie SR (Sektorové správy)
[▶ <http://enviroportal.sk/sektor/>]
- Informačné brožúry o životnom prostredí Slovenskej republiky
[▶ <http://enviroportal.sk/spravy-zp/zoznam-sprav.php?typ=3>]

Jednotlivé správy sa líšia svojou formou, obsahom, štruktúrou aj účelom, pre ktorý boli vypracované, pričom niektoré z nich monitorujú stav životného prostredia na Slovensku už od roku 1992.

Ďalšími sekciami sú výstupy zo skupiny informačných systémov na podporu implementácie zákonov a činností, ktoré sú v rezorte zabezpečované viac ako jednou inštitúciou:

- IS EIA pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie
[▶ <http://eia.enviroportal.sk/>]
- IS PZPH pre prevenciu závažných priemyselných havárií
[▶ <http://enviroportal.sk/seveso/informacny-system.php>]
- IS IPKZ pre integrované posudzovanie a kontrolu znečistenia
[▶ <http://ipkz.enviroportal.sk/informacny-system.php>]

Všetky tieto vytvárané IS sú postavené na princípe zberu, spracovania, verifikovania a poskytnutia/sprístupnenia environmentálnych informácií užívateľom. Títo užívatelia k nim prístupujú na základe autorizácie (oprávnenosti prístupu) podľa ich pracovného zaradenia a postavenia v procese implementácie určitého zákona alebo činnosti, alebo k environmentálnym informáciám prístupujú voľne v skupine verejnosť. V sekcii dokumenty sú v súčasnosti sprístupnené informácie o medzinárodných dohovoroch s environmentálnym zameraním, ktoré sú zaradené do nasledujúcich základných tém:

- Životné prostredie všeobecne
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=1>]
- Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=2>]
- Ochrana vôd
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=3>]
- Odpady a odpadové hospodárstvo
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=4>]
- Ochrana prírody
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=5>]
- Ionizujúce žiarenie a jadrová bezpečnosť
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=6>]

- Energetika a životné prostredie
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=7>]
- Zdravie a životné prostredie
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=8>]
- Ochrana pôd
[▶ <http://enviroportal.sk/dohovory/dohovory-temy.php?tema=9>]

Dokumenty je možné ďalej triediť podľa názvu dohovoru, miesta a dátumu prijatia a dátumu prijatia na Slovensku. Plné znenia dohovorov, resp. ich protokoly sú k dispozícii v PDF formáte.

Veľkú aplikáciu čo do rozsahu prác, predstavuje Atlas krajiny SR OnLine [▶ <http://enviroportal.sk/atlas/atlassr/>].

Atlas krajiny SR [▶ <http://enviroportal.sk/atlas/>] predstavuje nové kartografické dielo, ktoré podáva komplexný obraz územia Slovenska. Cieľom Atlasu krajiny SR je zdokumentovať doterajší vývoj a stav krajiny, komplexne ju zhodnotiť a stanoviť jej potenciály pre ďalší rozvoj. Enviroportál v súčasnosti ponúka 366 OnLine mapových kompozícií, ktoré využívajú cca 800 GIS vrstiev. Mapové kompozície sú rozdelené do 10 kapitol a subkapitol identických s polygrafickou formou atlasu krajiny a sú obohatené o fotodokumentáciu a textovú časť.

Úvodnej stránke Enviroportálu dominuje spravodajstvo, ktoré monitoruje dianie v oblasti životného prostredia. Súčasne so spravodajstvom od vlastných redaktorov je Enviroportál obohatený o spravodajský servis TASR [▶ <http://www.tasr.sk/>], zameraný na environmentálnu tematiku. Štandardnými súčasťami portálu sú aj archív článkov s vyhľadávaním a komentármi, anketa a počasie [▶ <http://enviroportal.sk/archiv-clankov.php>].

Okrem informačnej stránky je ambíciou Enviroportálu byť zároveň komunikačným médiom. V súčasnosti sú prevádzkované aplikácie:

- kalendár akcií je vo vymedzenom rozsahu k dispozícii každému, kto pripravuje podujatie so zameraním na životné prostredie a potrebuje ho dať do pozornosti [▶ <http://enviroportal.sk/akcie/akcie.zoznam.php>]. Pripravované podujatia monitorujú jednak redaktori Enviroportálu, ale aj sami návštevníci môžu upozorniť na svoje akcie. Ak organizujete seminár, konferenciu, kurz, brigádu, teda nejaké environmetálne zamerané podujatie, Enviroportál Vám dáva priestor, aby ste dali o sebe vedieť.
- diskusné fórum [▶ <http://enviroportal.sk/forum/>], kde návštevníci portálu vyjadrujú svoje názory k daným environmentálnym témam, prípadne žiadajú o radu resp. informáciu. Redakcia Enviroportálu postupuje takéto žiadosti odborníkom v danej oblasti z rezortu MŽP SR.
[▶ <http://enviroportal.sk/informacny-system-o-zivotnom-prostredi.php>]

EnviroInfo

EnviroInfo [▶ <http://mis.enviroportal.sk/>] poskytuje na základe pokynu ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 30.mája 2005 č.3/2005 prehľad o informáciách a údajoch vytvorených alebo získaných orgánmi štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia ako i osobitnými odbornými organizáciami a štátnymi podnikmi v rezorte životného prostredia ¹⁵.

Metainformačný systém EnviroInfo predstavuje druhú generáciu IS zameraného na zabezpečenie dostupnosti všetkých nevyhnutných informácií ako aj podporných činností pre budovanie, prevádzku a ďalší rozvoj e-Governmentu v rámci rezortu MŽP SR. Hlavným cieľom je vytvoriť nástroj pre efektívne využívanie informácií,

¹⁵ EnviroInfo. - Dostupné na internete <http://enviroportal.sk/adresar/index.php>

poskytnúť záujemcom okamžitý prístup k metaúdajom a tak uľahčiť identifikovanie informačného zdroja.

Metaúdaje

Za metaúdaje, metadáta sa vo všeobecnosti považujú "dáta o dátach" či štruktúrované údaje o údajoch. Metadáta sú v podstate ekvivalentom bibliografického či katalogizačného záznamu.

Dokumenty poskytujú prehľad metaúdajov o informáciách a údajoch:

- v zmysle zákona NR SR č. 205/2004 Z.z, ktorý upravuje podmienky a postup pri zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov orgánmi verejnej správy a inými právnickými osobami a fyzickými osobami určenými týmto zákonom,
- v zmysle zákona NR SR č. 211/2000 Z.z, o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- na základe pokynu ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 30.mája 2005 č.3/2005 - 1.7. poskytuje prehľad o informáciách a údajoch vytvorených alebo získaných orgánmi štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia ako i osobitnými odbornými organizáciami a štátnymi podnikmi v rezorte životného prostredia,

Priestorové údaje

Metainformačný systém tvorí jeden z kľúčových elementov nevyhnutných pre vytvorenie environmentálnej infraštruktúry priestorových informácií v zmysle smernice INSPIRE 2007/2/ES a zákona NR SR č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie. Tento rámec poskytuje prepojenie na národnú a medzinárodnú úroveň.

Metaúdaje sú informácie opisujúce súbory priestorových údajov a služby priestorových údajov, ktoré umožňujú ich zisťovanie, katalogizáciu a využívanie. Sú to vo všeobecnosti údaje o údajoch. Transpozícia požiadaviek smernice INSPIRE je zosumarizovaná v podobe INSPIRE Implementačných pravidiel pre Metaúdaje (IP) prijatých Európskou komisiou ako nariadenie, tda majú priamy legislatívny účinok.

Priestorové údaje sú všetky údaje s priamym, alebo nepriamym odkazom na konkrétnu polohu alebo geografickú oblasť. Smernica INSPIRE definuje 34 tém priestorových údajov, ktoré sú rozdelené podľa stupňa priority ich sprístupnenia a možností ich harmonizácie do 3 príloh tejto smernice.

Príloha I

- Súradnicové referenčné systémy
- Geografické systémy sietí
- Zemepisné názvy
- Správne jednotky
- Adresy
- Katastrálne parcely
- Dopravné siete
- Hydrografia
- Chránené územia

Príloha II

- Výška
- Krajinná pokrývka (land cover)
- Ortometria
- Geológia

Príloha III

- Štatistické jednotky
- Stavby

- Pôda
- Využitie územia
- Ľudské zdravie a bezpečnosť
- Verejné a štátne služby
- Zariadenia na monitorovanie životného prostredia
- Výrobné a priemyselné zariadenia
- Poľnohospodárske zariadenia a zariadenia akvakultúry
- Rozmiestnenie obyvateľstva – demografia
- Spravované/obmedzené/regulované zóny a jednotky podávajúce správy
- Zóny prírodného rizika
- Atmosférické podmienky
- Meteorologické geografické prvky
- Oceánografické geografické prvky
- Morské regióny
- Biogeografické regióny
- Habitaty a biotopy
- Výskyt druhov
- Zdroje energie
- Zdroje nerastných surovín

V rámci projektu EnviroGeoPortál sú sprístupnené vybrané dostupné priestorové údaje a ich služby [► <http://egp.enviroportal.sk/files/file/documents/B10.pdf>].